

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 161. szám.

Nagyvárad.

Péntek 1914 július 17

Bankbukások.

A hosszú pénzügyi krízis, mely már annyi existenciát tett tönkre, most már megérlelte a kis és közép-bankok bukását is.

Bankbukások vannak a levegőben, melyek újabb súlyos csapással fenyegetik a kisiparosokat és kiskereskedőket s egyáltalán a kis existenciákat, akik pedig legtöbbet szenvedtek eddig is a súlyos pénzügyi válság alatt. Ennek a társadalmi osztálynak nagy vesztesége sajnálatos egyedül ebben a nagy pénzügyi roskadozásban, mert azok a helyi érdekű bankzsenik, akik ezeknek a kis intézeteknek élén álltak, megérdemlik, hogy maguk is ott vérezenek el pénzügyileg intézetük romjai alatt.

A vétkes megérdemli a bünhődést. Ezek a felesperedett pénzügyi kapacitások pedig vétket követtek el. Az lett volna a kötelességük, hogy ezekkel a kis pénzügyi intézetekkel betöltették volna azt a feladatot, ami hivatásuk volt: a kis existenciákat, a kisiparosokat kellett volna kiszorgálniok. Meg kellett volna csinálniok azt a sok kicsiny hitelügyletet a kis emberekkel, amely a nagy bankok számára nagyon kicsinyesnek tetszik, úgy hogy nem foglalkoznak vele. Ezek a kis üzletek apró, de sűrű és biztos nyereséghez juttatták volna ezeket a kis bankokat.

De ez nagyon kicsinyesnek tetszett ezeknek a pénzügyi fiók óriásoknak s a közönség pénzén merész spekulációkba fogtak, amikor sokkal több volt a lelkiismeretsé-

gük, mint az eszük. A kapzsiság elvette az eszüket, nagyvási hóbortba estek s olyan arányokban spekuláltak, mint a nagy bankok.

A legsajnálatosabb az ezekben az esetekben, hogy a betevők is nagy részt elvesztik megtakarított pénzeszkőjüket.

Itt van az ideje, hogy a közvélemény követelje ennek az ügynek szabályozását törvény útján. Az első intézkedés az volna, hogy a betevőknek elsőbbséget adjanak betéteik erejéig a pénzügyi intézet minden más hitelezője felett.

Azok a szegény betevők értesülnek legkésőbb a pénzügyi intézet összeroppanásáról, csak akkor, mikor a pénzügyi intézettel összekötöttségben álló nagybankok már megszerezték a kellő biztosítékot a megrokkant pénzügyi intézettől, melynek megingásáról már ők első sorban nyerhetek értesülést összekötötéseik révén. A nagy bankok különben sem hiteleznek kellő garancia nélkül, egyedül a betevők vannak kiszorgáltatva a rosszul sikerült spekulációk esélyeinek, pedig ők letébe tették a pénzüket s nem kockázatos vállalatokra adták. A törvényhozásnak kell megvédeni a betevők betéteit. Kell hogy a törvény garantálja a betétek biztonságát.

Mint ahogy a biztosítási ügyletekkel foglalkozó intézeteknek kétszáz ezer koronát kell letenniök minden biztosítási ág után, úgy kellene, hogy törvény kötelezze a betéteket kamatoztató intézeteket arra, hogy betéteik összege szerint nagyobb összegű biztosítékot tegyenek le.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, jul. 16

Beöthy Pál elnök 10 órakor nyitotta meg az ülést.

Beszkid Antal az első szónok. Elitéli a javaslatot és polemizál a pénzügyminiszterrel. A külföldi példákkal lehetetlen összehasonlítani a mi viszonyainkat, mert lehetetlen vagyónállapotunkat összemérni a németek gazdagságával. A pénzügyminiszternek ismernie kell a nép vagyoni állapotát.

Felkiáltások az ellenzéken: Nem tördnek ők azzal.

Beszkid Antal: A pénzügyminiszter helytelenül ítél, hogy a pörök csökkenni fognak. A javaslatot nem fogadja el, mert rossz és mert a progresszió elve képtelen benne.

Mezőssy Béla: Támadja a pénzügyminisztert. Csodálkozik, hogy a kis jövedelmeket meglátja, ahelyett, hogy a dus és nagy jövedelem forrásokra fordítaná figyelmét. Ott van az osztálysorsjáték, s figyelmébe ajánlja a miniszternek, hogy a nagy jövedelmet magántársaság élvezzi. A szabadság lejárában van s nem szabad azt meghosszabbítani, terjesszen elő a miniszter javaslatot, mint a milyennel az osztrák pénzügyminiszter előállott.

Elnök figyelmezteti, hogy a törvénykezési ügyekről szóljon. (Nagy zaj.)

Mezőssy Béla: A pénzügyminiszter az ellenzék hazafiságára apellál. A hazafiság és rente két más dolog. Olasz államférfi mondta: csináljatok jó külpolitikát, tisztességes belpolitikát és lesz kitűnő pénzügyi politikánk is. (Helyeslés.)

A pénzügyminiszternek a szerb rente nem imponál. (Derűtség.) Szerbia csatát nyert, Bulgária vesztett és szegény, hogy azok rentéjének a kurzusa a miénknél magasabb. Olaszország 2 ezer millióért meghódította Lybiát, mi is annyit költöttünk hadi célokra és nézzük mennyivel nagyobb a prestizsünk?

Mi, akik az ellenzéken vagyunk, készek vagyunk mindenre, hogy megállítsuk az ország közgazdaságának pusztulását. Kijelentem, hogy a pénzügyminiszter nagy mér-

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalok
lakberendezési vállalata
Fűzesfa-telep 7. sz. Új vashídő mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kívánatra díjtalanul szolgálunk.

tékben felelős ezen állapotokért, melyben sinylődünk. Teleszky nem állott hivatása magaslatán. Nyissák ki szemüket. Oroszország mivé lett az utolsó évszázadban? És azzá lett államférfiainak, főképp pénzügyminiszterének stilje, energiája által. Az a jó pénzügyminiszter, aki a gazdasági válság idején nem ül rá a milliókra. (Helyeslés.)

Ugron Zoltán: Hol a milliók?

Justh János: Elite-szállóban. (Derültség a baloldalon.)

Mezőssy Béla: Ha a miniszter takarékoskodik, takarékoskodják az improduktív kiadásoknál is.

Hosszasan vázolja az óriási anyagi terheket, mit a hadikészütség idézett elő. Ránk szakadt a háborus veszedelem, inség, árvíz — és az önök kormánya. (Helyeslés, Ugy van! az ellenzéken.) A folytonos hadikészütség elsorvasztja a nép erejét. (Helyeslés.)

Elnök: Kéri, hogy az illetékről szóljon.

Huszár K.: Arról beszél.

Elnök rendreutasítja.

Mezőssy Béla: Kéri a kormányt kövesse előadói példáját és hogy a háborus bonyodalom dőljön már el jobbra vagy balra. Azzal tejezi be beszédét, hogy nincs az a teherviselő képesség, amely az utóbbi évek külpolitikai és hadügyi terheit elviselhetné. (Ellenzék lelkesen éljen a szónokot.)

Holló Lajos: A mai kormányzat a leplezett abszolutizmus rezsimje és még a szociális alkotásoktól is ridegen elzárkózik. Az ellenzék azért vesz részt a mostani tárgyalásokban, mert a kormány az önkormányzatra támad, hogy az anyagilag tönkretett ország utolsó alkotmánybiztosítékát is megsemmisítse. Most pedig kiszipolyozzák az országot, mert a nyomort is megadóztatják.

Polónyi Dezső: Szóról-szóra így van!

Holló Lajos: Az új polgári perrendtartás szükségessé teszi, hogy az illeték ügye rendeztessék. De ebből nem következik az, hogy kiméretlen, kegyetlen adóval sujsuk a polgárságot. Ez az új polgári perrendtartás nagyon kevés pert fog megszüntetni.

Tiltakozik az ellen, hogy a nép vállaira újabb terhet rakjon egy olyan parlament, amelynek többsége lopott pénzből jött össze.

Rendre! Rendre!

Ezekre a szavakra óriási vihar támadt. A munkapártiak kórusban kiáltották: Rendre! Rendre! az ellenzék még hangosabban éljenzett és tapsolt. A munkapártiak helyükről felugrálva kiáltják: Rendre! Rendre! az ellenzék pedig folyton csak azt zugja:

— Igaza van, igaza van!

Az elnök csenget.

Rakovszky István: Igaza van! Tisztességtelen uton jöttek össze.

Az elnök: Holló Lajos képviselő urat e kifejezésekért rendre utasítom.

Rakovszky István: Igaza van! A többség tisztességtelen eszközökkel jött össze.

Szász Károly elnök: Rakovszky képviselő urat rendre utasítom.

Erre még erősebb zaj tört ki. Az ellenzékiek tapsoltak, Rakovszky pedig hangosan kiáltja:

— Igaza van Hollónak!

A munkapárt kórusban zugja: Rendre! Rendre! mire az elnök Rakovszkyt másodszer is rendreutasítja.

Palugyay Móric felugrik helyéről és odakiáltja az elnök felé: Igaza van Hollónak!

Az elnök: Palugyay képviselő urat rendreutasítom.

Bartos János: Azért is igaza van.

Az elnök: Bartos János képviselő urat rendreutasítom.

Justh János: A többséget utasítsa rendre.

Az elnök: Justh János képviselő urat rendreutasítom.

Az ellenzék zajosan éljenez és tapsol. Az elnök folyton csenget, míg végre csönd

lesz a teremben. Holló befejezi beszédét azzal, hogy ez a többség nem jogosult arra, hogy a nép nyomorát újabb intézkedésekkel növelje.

A vita vége.

Az elnök: Ki a következő szónok. (Senki sem jelentkezik.) Minthogy szólásra senki sem jelentkezett, a vitát bezárom.

Hantos Elemér előadó felelt ezután az elhangzott ellenzéki kritikákra.

Az előadó azonban csak néhány mondatig jutott el, mert közben Eitner Zsigmond felszól a jegyzőhöz:

— Irjon fel a részletekhez.

A munkapárti jegyző Szepesházy Imre azonban nem vette figyelembe Eitner jelentkezését. Az egész baloldalon ekkor még az előbbi incidens hatása alatt álltak a képviselők és izgatott közbekiáltások hangzottak el a jegyző eljárása ellen.

Eitner Zsigmond: Csak nem kívánja, hogy felmenjek magához? (Nagy zaj.)

Bakonyi Samu: Illetlenség.

Huszár Károly (a munkapártik felé): Hol van a lopott pénz, gavallérok?

Szász Károly rendreutasítja Bakonyit és Huszárt, majd Justh Jánost is.

Az elnök folytonosan esengetve nagynehezen helyreállítja a rendet és Hantos Elemér előadó hozzá foghat záróbeszédéhez.

Hantos beszéde után a többség a javaslatot elfogadta. A címhez többen hozzászóltak, de a módosításokat a Ház elvetette. Az első szakasznál elfogadták Almássy László módosítását.

Khuen-Héderváry a szünet után javaslatot tett, hogy ezután délelőtt 10 órától esti 8 ig tartanak az ülések. Efelőtt holnap döntenek.

A második szakasznál rövid beszédek voltak.

Az ülés egynegyed 7 órakor véget ért.

Mit tárgyal a vármegye?

Biharmegye rendkívüli közgyűlése.

A vármegye törvényhatósága július 25-én rendkívüli közgyűlést tart, melyre Miskolczy Ferenc főispán tegnap küldte szét a meghívókat.

A rendkívüli közgyűlés tárgyai a következő ügyek:

A vármegyei új közkórház építési ügye. A honvéhadapród iskolában 2 alapítványos hely betöltése.

A vármegye részére 550.000 koronás folyószámla kölcsön felvétele.

Bedő község 16000 koronás kölcsön-ügye.

Álmosd község iskolai építési ügye.

A községi (kör) jegyzők és segédjegyzők illetményeinek rendezése.

Szalacs község kölcsönügye.

Belényes község háztartási alapjának rendezése.

A jegyzők gyermekei részére Kassán létesített 2 internátusi alapítványi hely betöltése.

Özv. Szánthó Lajosné nyugdíj iránti kérvénye.

Özv. Vincze Béláné nyugdíj iránti kérvénye.

Legfontosabb tárgya a közgyűlésnek mindenesetre az új közkórház ügye lesz.

A kórház terveit és Schodits Elemér javaslatát már 23-án, azaz csütörtökön fogja tárgyalni a kórházi választmány és ezen az ülésen teszi meg javaslatait a 25-én tartandó megyegyűléshez.

A közgyűlés többi tárgyaival 24-én pénteken az első szakosztály foglalkozik.

Jóváhagyta

a miniszter a drágasági pótlékot.

Nagyvárad városa az elmúlt őszön tett eleget a törvény azon rendelkezésének, hogy a városi tisztviselőket a törvény által megszabott osztályba sorozta s fizetésüket az addig élvezet összes járandóságok összegében állapította meg, számításba véve az államsegélyből élvezett pótlást is.

Igen sokan vannak azonban a város szolgálatában, akik egyáltalán nem részesültek sem fizetésemelésben, sem az államsegélyben s ezek részére az 1913. évre 10 százalék drágasági pótlékot szavazott meg a város törvényhatósága.

Egyben pedig a városi villamosmű családok alkalmazottainak is megszavazott 10 százalék drágasági pótlékot azért, mert a villamosmű összes alkalmazottai még nem végleges alkalmazottai a városnak és így családi pótlékot nem kapnak. Tulajdonképen tehát a villamosmű személyzete közül a családok a családi pótlék helyett kapják a drágasági pótlékot.

Ezenkívül Bige József, Czegléd István és Hering Sándor fogalmazók felebbezt adtak be, mert drágasági pótlékot részükre nem szavazott meg a közgyűlés, holott állítólag ők sem részesültek a fizetésemelésben, sem államsegélyben.

A belügyminiszter most döntött a közgyűlés határozata fölött s erről a következő leiratot intézte a városhoz:

Nagyvárad törvényhatósági bizottságának 1914. évi február hó 12-én 61. szám alatt hozott határozatát, mellyel az abban felsorolt alkalmazottak részére a megállapított feltételek mellett az 1913 ik évre 10 százalékos drágasági pótlékot engedélyezett és a fedezetet kijelölte, hivatalból, valamint Bige József, Czegléd István és Hering Sándor városi fogalmazók együttes felebbeztés elutasítása mellett a közüti alapot érdeklő rész kivételével jóváhagyom.

A határozatnak azon részére, mellyel ily drágasági pótlék a közüti alap terhére is megszavaztatott, a kereskedelemügyi miniszter ur elhatározása lesz az irányadó.

Jóváhagyom ezuttal 1914. évi április hó 14-én és folytatva tartott közgyűlésnek azt a határozatát is, mellyel ugyanily feltételek mellett a villamosmű családok alkalmazottainak részére is hasonló összegű drágasági pótlékot szavazott meg.

A miniszter rendeletéből

Kinzely,
min. titk.

A miniszter leirata éppen jókor jött egyes tisztviselőkre, mert a nyár közepén egy kis pénzhez jutnak.

A meghiusított belgrádi merényletek.

Bécsből jelentik: Egy itteni távirati irodának (Oestr.-Ung. Korr.) jelentik Belgrádból: A belgrádi rendőrség vasárnap elfogott két bolgár embert, akik Péter király születésnapján merényletet akartak elkövetni Sándor trónörökös ellen. Később egy Perov nevű harmadik bolgár is kézrekerült, aki elfogatásakor eldobott egy csomagot, amelyben tíz revolverpatron volt. Megmótázásakor töltött revolvért találtak nála. Azt vallotta, hogy két társa birta rá, hogy résztvegyen a tervezett merényletben. A másik két bolgár ember elárulta neki, hogy több komitási merényletet tervez Giessl báró osztrák magyar követ ellen.

Véres verekedések a jégpincében.

Hogy keresik az igazságot a modernnek. — Kórházba szállított ujságíró.

Hogy mennyire hazug az a morál, amit az emberek legnagyobb része hirdet, azt fényesen igazolta az a párbaj, amit tegnap verekedett végig négy ujságíró. Igaz, hogy bizonyos idő óta elszórtunk attól, hogy az ujságíró az ő egyéni becsülete, de különösen ujságírói reputációja megvédelmezésére fegyver elé álljon. A kávéházakban és szerte az országban nagyon világosan beszélnek az ujságírók becsületéről.

Minden igazi ujságíró kétszeres örömmel kellene, hogy üdvözölje tehát azokat, akik tisztán az ujságírói becsület tisztaságát akarják megvédeni. De mekkora tévedés és balhit, ha azt hiszik, hogy ezt csak párbajjal lehet megeselekedni!... Hallatlan bizalmatlanság ez a magyar bírósággal szemben, mert feltételezik róla, hogy az egyszerű és kisdud ujságírói becsületet nem tudja megreparálni.

Az affér oka.

A lapok munkatársai féltékenyen vigyáznak arra, hogy a másik lap emberei ne tudják meg a lap egyes cikkeit, vagy éppen a szenzációit. A lemaradás azonban különösen fáj annak a lapnak, amelyik konkurrenst lát a másikban.

Mint különös érdekességet tárlta fel a „Szabadság” keddi száma Madarassy Gábor államtitkár margitai diszpolgárságát. Ezt az esetet nem írta meg a Nagyváradai Napló.

Azonban éjjel fél két órakor egy különös véletlen folytán értesültek az esetről. Ugyanis Rác-Rónay Károly, a Szabadság munkatársa egy kefelevonattal ment éjjel a Royalba, ahol a Napló s a többi lapok munkatársai a terrazon vacsoráztak. A kefelevonatot Rác a tárcsa kedvéért hozta el, de meg volt rajta a Madarassy eset is.

Rác természetesen nem akarta elárulni az érdekes esetet s csak a tárcsát mutatta meg. De a Napló munkatársainak arra a kijelentésre, hogy csak mutassa meg egész nyugodtan, mert ők úgy sem írják meg, mert már késő is van: — Rác közlése adta a kefelevonatot. Bizott a kollegáiban, hogy a szavukat nem fogják feláldozni a lap érdekének.

Ennek ellenére Madarassy Gábor diszpolgárságáról szóló hiradás a Nagyváradai Napló másnapi számában megjelent. Ez rendkívül felingerelte Rác-Rónayt és kijelentette, hogy ez inkollegialitás, illet becsületes ujságíró nem tesz. Ingerültségét érthetővé tette az a körülmény is, hogy a Szabadság szerkesztősége magyarázatot kért Rácztól, hogy miért árulta el a lap egyik fontos közleményét?

A véres párbaj.

A sértő kifejezés miatt a Napló szerkesztősége magyarázatot kért Rácztól, aki fentartotta előbbi kijelentését, mire Antal Sándor, Ötvös Béla és Zoltán Jenő, a Napló munkatársai provokálták Rác-Rónayt.

Rác-Rónay elfogadta a kihívást és tegnap reggel negyed hét és negyed nyolc óra között a jégpincében megverekedett mind a három kihívóval. Rác-Rónay sértetlenül került ki a hármass duellumból.

Antal Sándor segédei voltak: dr. Gergely Dávid és Pásztor Ede. Közte és Rác között egyszeri golyóváltás volt megállapítva.

Antal golyója nem talált, mire Rác nem élt a lövés jogával.

Ötvös Béla segédei voltak: dr. Böszörményi László és Gorove László. Vontesövű pisztolyokkal kétszeri golyóváltással kezdődött a párbaj; kötelező volt öt lépés advance. A pisztoly párbajban sebesülés nem történt. Utána kardpárbaj következett, bandázssal, végkimerülésig.

Ebben a viadalban kétszer csaptak össze a felek. A második összeesapás után Rác-Rónay egy sebes ripszttal hatalmas vágást mért Ötvös arcára. A bal szemtől, keresztül az orron, le egészen a szájig széles seb nyílt, amelyből ömlött a vér. A vezetősegéd azonnal beszüntette a párbajt. Dr. Gábor Livius és dr. Kazay Kálmán orvosok tizenkét órával varrták össze a sebet, de a helyzet annyira veszélyes volt, hogy Ötvöst beszállították a kórházba. Ott a délután folyamán újra hat órást kapott és haza vitték szülei lakására. Erős seblázban fekszik.

A harmadik párbaj Zoltán Jenő jelentéktelen sebesülésével végződött. Bal karjára kapott egy kis vágást. Segédei Fülöp Frigyes és Bere Károly voltak.

Rác-Rónay mindvégig igen nyugodtan viselkedett. Segédei: Horkay Elemér és Csapó Zoltán (vezetősegéd) az ő utasítására minden feltételt elfogadtak. A végén ő maga sajnálta legjobban azt a hatalmas vágást, amit Ötvös kapott.

A rendőrség úgy a párbajozók, mint a segédek ellen megindította az eljárást. Mindenestre szomorú, hogy a huszadik században még akadnak emberek, akik oly maradiak, hogy a becsületüket párbajjal akarják megvédeni. Miért tartja fent az állam a drága igazságszolgáltatást?

És hol itt az igazság?... Ebben az esetben a Napló munkatársai érezték magukat sértve és a párbajban közülök kikapott kettő. Szóval újra a sértő sértett, ő vett magának elégtételt a sértésért, amit ő követett el.

Pedig az igazság az, hogyha valaki eléggé meggondolatlanul sértett, legyen elég erkölcsi ereje azt elismerni s bocsánatot kérni.

Vizsgálóbizottságok a Kath. jogakadémián

A napokban érkeztek le a nagyváradai Kath. jogakadémia dékánatusához a vallás és közoktatásügyi minisztériumból a jövő tanévre szóló vizsgabizottsági kinevezések. A bizottságok beltagei az egyetemi szabályzat értelmében a tanári kar tagjai közül vannak kiválasztva, a kultagok sorában azonban Nagyvárad közéleti és társadalmi előkelőségei szerepelnek.

Az eddigi fényes nevek mellett a vizsgabizottságok új tagjává nevezte ki a miniszter a tanári kar fölterjesztésére: a jogtudományi államvizsgálati bizottságba: Gajzágó Béla itélőtáblai elnököt, Bary József curiai bíró, kir. törvényszéki elnököt, Baróthy Pált, a kir. ügyészség vezetőjét, dr. Örley György kir. közjegyzőt, az államtudományi államvizsgálati bizottságba: Ipolyi-Keller Gyula miniszteri tanácsos, a földmívelésügyi min. helybeli kirendeltségének ve-

zetőjét, dr. Hoványi Géza orsz. képviselőt s Miskolczy Barnabás kir. közjegyzőt.

A bizottságok tagjainak a tanári kar által történt ilyen szerencsés kiválasztása s a minisztérium részéről való megerősítése újabb lépés azon fejlődési fokozaton, melyen a jogakadémia a dékáni rendszer alatt megindult. A joghallgató ifjuság létszámának és kvalitásának gyarapodása — amit különösen mutat az évenként kitüntetéssel vizsgázottak magas százaléka — a tanári karban uralkodó s a joghallgatókkal együtt érző szellem: mind nemes hagyományai a nagyváradai kath. jogakadémiának.

Ép ilyen a város jogi intelligenciájának a vezetőinek belevonása az akadémia életébe, ami az akadémiára és különösen a hallgatókra kiváló jelentőséggel bír.

A kinevezési okiratokat a mai napon már az érdekelt kultagok kezeihez juttatta a kar dékánja.

Csanády Frigyes altábornagy elkészült a nyári gyakorlatok terveivel.

Az idei nyári hadgyakorlatok alkalmával rendkívül fontos szerep jutott a nagyváradai honvéd hadosztály kiváló parancsnokának: Csanády Frigyes altábornagynak. Ő dolgozta ki a honvédség nyári gyakorlatainak egész tervét. A nagyszabású munka már teljesen készen van s a napokban fogják elküldeni az egyes katonai állomásparancsnokoknak.

A honvédségi gyakorlat csaknem teljesen és kizárólag Aradmegye területén folyik le és részt vesz benne két teljes honvédgyalogdandár törzse, egy honvédhuszárezred, a lugosi honvédtüzérség és a temesvári 20. számú tábori ágyusezred két útege. A gyakorlatokat Csanády altábornagy személyesen fogja vezényelni.

Egy hónap múlva — augusztus 15. tájban — kezdődik meg az egyes honvédségi csapatok folvonulása, ami zászlóalj, majd ezredgyakorlatok alakjában történik. Augusztus 17-én már a debreceni és nagyváradai honvédgyalogság Pankota, Almászegres, Doroszlófalva, Dud, Dezsőháza tájékára érkezik és az említett községekben szállásolják el a tartalékosokkal hadilétszámra kiegészített honvédséget. A 39. honvédgyalogdandár törzse Pankotán ugyancsak augusztus 17-én alakul meg. — Borossebes és Körösbökény lakosságánál augusztus 17-én a szatmárnémeti, máramarosszigeti és nagyváradai honvédséget szállásolják el, Repszegen, Áldófalván, Borzán a dési, besztercei, zilahi honvédek nyernek az ezredgyakorlatok végeztével szállást. Borossebesen augusztus 17-én a 40. honvédgyalogdandár törzse alakul meg.

Tizenhetedikén érkeznek meg a hadosztálygyakorlat színhelyére a többi résztvevő csapatok is: így Világosra Szabadkáról és Kecskemétről a 4. honvédhuszárezred osztagjai vonulnak be, Galsán és Magyarádon a lugosi honvédtüzérség helyezkedik el, végül Körösbökénybe a temesvári 20. tábori ágyusezred két útege érkezik meg. Egy napi pihenő után megkezdődik a hadosztály csapattesteinek összevonása: a 39-ik dandár Pankota és Doroszlófalva között tömörül, a 40-ik honvéddandár pedig Apatelekek, Borza és Feltót közé vonul fel. Augusztus 21. és 22-én Feltót és Apatelekek között folyik le a két honvédgyalogdandár próbaháborúja, amelynek folytatásaként augusztus 24. és 25-én Világosnál egyesül a két dandár és a következő napon, augusztus 26-án a teljes 17 gyaloghadosztályban hadtestgyakorlatra vonulnak fel az Aradmegyében tá-

borozó honvédek. A hetedik hadtest zárógyakorlatait augusztus 28. és 29-én tartják meg.

A gyakorlatban — mint már említettük — különös figyelemmel várják a katonai körök az új lugosi honvédtüzérség első szereplését.

A nagyarányú honvédségi gyakorlatok idejére a polgári hatóságok is rendkívüli intézkedéseket tesznek.

A helyzet Albániában.

Nemzetközi expedíció.

Páris, július 16. A francia kormány jelenleg Ausztria-Magyarország és Olaszország ama előterjesztésével foglalkozik, amelyben a két nagyhatalom arra kéri a francia kormányt, hogy csatlakozzék egy nemzetközi akcióhoz, melynek az a feladata, hogy az összes nagyhatalmak egyöntetűen nemzetközi kombinált hadtestet küldjenek Albániába a rend helyreállítására.

Ausztria-Magyarország és Olaszország előterjesztése szerint az Albániába küldendő expedíciós hadtestnek legalább 40,000 emberből kellene állnia, mert az akció nem szorítkoznék tisztán Durazzóra, hanem kiterjedne egész Albániára. Ebben a kérdésben Franciaország, Angolország és Oroszország között egy hét óta élénk tárgyalások folynak.

Oroszország nem mutat valami nagy hajlandóságot az expedícióban való részvételre, Anglia pedig kereken elutasította ezt a tervet. Angolországnak az a felfogása, hogy a nemzetközi expedíció szükségtelen, mert Vilmos fejedelem lemondása s egy mohamedán fejedelem trónralépése már magában véve is biztosítani tudja a békét. Németország még nem nyilatkozott, de valószínű, hogy elfogadja két szövetségesének ajánlatát.

Vilmos fejedelem nyugdíja.

Athén, július 16. A Hestia című lap jelenti, hogy amikor Wied Vilmos herceg elvállalta az albán fejedelemséget, közte és a nagyhatalmak között megállapodás jött létre aziránt, hogy amennyiben kénytelen lemondani, a hatalmától 260.000 frank évi nyugdíj fog kapni. Ezzel magyarázzák azt, hogy a fejedelem nem akar addig távozni Durazzóból, amíg erre a nagyhatalmak együttesen fel nem szólítják.

A helyzet Valonában.

Bécs, július 16. Bécsi beavatott körökben a valonai helyzetet a következőleg ítélik meg: A délalbániai és Valona körüli események teljes összeomlást okoztak. Egész Európának feladata megkeresni a megoldását ennek a káosznak.

Az olasz mozgósítás.

A Kölnische Zeitung egy berlini távirata kijelenti, hogy tévesek azok a hírek, amelyek szerint Olaszország azért hívta be az egész korosztály tartalékosait, hogy Albániába küldje őket. Semmi támpont nincsen arra, hogy az olasz kormány elérkezettnek látta az időt ilyen veszedelmes önálló beavatkozásra. Ha azonban az epiróták tényleg elfoglalnák Valonát, ez mindenestre megváltoztatná a helyzetet és akkor a monarchia és Oroszország ebbe valószínűleg nem nyugodna bele.

Ahol még nincs elhintve a konkoly

Belényes a vallási kötelességeikért.

Az utóbbi időben, amióta a keresztény társadalom is kezdi emelgetni hatalmas karjait, évtizedekig tartott renyhesség után, azóta az ellentáborban, ahol pedig már egész nyugodtan kezdtek berendezkedni a vakoló és és nem vakoló testvérek, bizonyos nyugtalanság érezhető. Ma már, amikor nyakukon van a teljes kudarc kötele, minden rögtön megmozgatnak, hogy legalább injekciókkal tudják fentartani még magukat ideig, óráig. Ha ezeket az urakat halljuk beszélni és olvassuk lapjaikat szinte megdöbbenünk, hogy talán akadnak olyan gyöngye lelkűek, akik esetleg elhiszik, amit nekik ezek mondanak és fertőben készült sajtójuk útján szemünk elé tárnak.

Hogy mily kicsinyek ők és mily kis területre vannak ezek a vallás ellenes urak elszigetelve, arra már rengeteg eset rámutatott. Legújában Biharvármegye egyik legnagyobb mezővárosa: Belényes tett bizonyosságot, még pedig hivatalos gyűlése alkalmával, hogy ott is mily erős alapokon nyugszik a vallás és hogy mily tisztán látó, szeplőtelen lelkű a vidék, ahova soha sem fog tudni eljutni Jászi Oszkár, Agoston Péter maszlagos tanítása.

Belényesben az történt ugyanis, hogy ott a heti vásárok napja többek között karácsony első napjára, áldozó esütőkre esett. Az ünnepek miatt azonban úgy a belényesi, mint a környékbeli lakosság egyáltalán nem jelent meg a vásárokon. A néptelen vásárok aztán nagy anyagi veszteségeket jelentettek a községnek is, de a lakoságnak is.

A vásárosok között azonban voltak olyanok is, akik kénytelenek voltak megjelenni a vásáron és e miatt nem vehettek részt a szent miséken, más isteni tiszteleteken.

Ezekre tekintettel a legutóbbi képviselőtestületi ülés alkalmával egy képviselőtestületi tag beadványt intézett a községhez. A beadványban részletesen kifejtette, hogy a hitbuzgó lakosság egyáltalán nem jár a vásárookra, azok pedig akik eljönnek, folyton panaszkodnak, hogy a vásárok miatt vissza vannak tartva a vallási kötelezettség teljesítésétől.

A képviselőtestület a beadványt tárgyalta és egyhangulag kimondta, hogy a vásári napok áthelyezése mellett foglal állást. Az új vásári rend az lenne, hogy a karácsony és újév első napjára, valamint áldozóesütőkre eső vásárnapokat az előző szerdai napon tartják meg.

Érdekes a képviselőtestület határozatának az indokolása, mely szószerint a következő:

„Ekként kellett határozni, mert a képviselőtestület erkölcsi kötelességének tartja a vallásos érzés ápolására minden lehető elkövetni s elhárítani mindazon akadályt, a melyek a híveket a vallás-erkölcsi ténykedéseiktől elvonják.”

A jellemző képviselőtestületi határozatot Wertheimstein Henrik belényesi főszolgabíró tegnap terjesztette be Fráter Barnabás alispánhoz és pedig igen meleg sorok kíséretében. A határozatot a kereskedelmi miniszterhez terjesztik fel, ahol minden valószínűség szerint teljesíteni fogják a község lakosságának jogos kérelmét.

A szerajevói események és a horvátok.

A képviselőház tegnapi ülésén több képviselő a szerajevói eseményekkel kapcsolatban szövegelt Horvátország ügyeit is. Értesülésünk szerint báró Rajacsis József horvát képviselő ma a napirend előtt szót kér és válaszolni fog az elhangzott nyilatkozatokra.

A Szent István-nap feltámasztása.

A Szent István-nap egykor híres forgalma már régen hanyatlóban van. A főváros az idén igen dicséretesen elhatározta, hogy megpróbálkozik a Szent István-ünnep életrekelésével és az idén, ha kell, még egy kis anyagi áldozat árán is emelni fogja az István-nap fényét, megtesznek mindent az ünnepi forgalom emelése érdekében.

A Szent István-nap előkészületein dr. Vita Emil fővárosi tanácsnok buzgólkodik.

— Az idei Szent István-nap, melyet a tanács nemcsak belföldön, hanem az utazási kedvezményre való figyelmeztetéssel a külföldi turista körökben is élénken propagál, sokkal élénkebbnek ígérkezik az utóbbi évekénél. Nagyobb arányú lesz a körmenet, melyet maga a primás fog vezetni, aki megjelenésre hívta fel az összes püspököket. Ezzel és a polgári hatóságok nagyobb részvételével, valamint a festői viseletben megjelenő vidéki vendégekkel a körmenet impozánsabb lesz.

— A főváros felkérte a közoktatásügyi kormányt, hogy a muzeumokat, tárlatokat és egyéb intézeteket tarsák nyitva, ugyanezt kérte a parlamentre és a királyi palotára nézve is. Az eddigi egyéb látványosságokon kívül érdekes lesz az iparszarnok és környékén megnyíló nemzetközi mozi-kiállítás és a Tattersallban gépkocsi- és léghajóverseny, a főváros anyagi támogatásával. A főváros felvilágosító szolgálatról is gondoskodik és reméljük, hogy az idei viszonyok által indokolt szerényebb kezdet után jövőre az ünnepségeket nagyszabásúvá fejleszthetjük.

A Katholikus Népszövetség nyári mulatsága.

A Katholikus Népszövetség nagyváradi szervezete nagy arányú, pompásnak ígérkező nyári mulatságot rendez vasárnap délután a Püspökfürdőben.

A közönség körében óriási érdeklődés nyilvánult meg eziránt a népszerű, házas jellegű mulatság iránt. A Népszövetségi Otthon helyiségében permanens bizottság ül együtt, hogy a meghívókat, jegyeket kiszolgáltassa azoknak, kik közvetlenül hozzájuk fordulnak. A bizottság nagy munkát fordított arra, hogy mindenki meghívót kapjon, aki erre igényt tart, vagy a mulatságra eljönni akar, de ha még mindig lenne valaki, aki meghívót nem kapott, az egyszerű jelentkezésre kaphat úgy jegyet mint meghívót a Népszövetségi Otthon helyiségében egész nap.

Vasárnap délután 2 órakor különvonat indul a Püspökfürdőbe, mely csakis a mulatságra menő vendégeket viszi a Püspökfürdőbe. Ezután a különvonat után indul a rendes vonat a Püspökfürdőbe.

Már kora délután kezdetét fogja venni a mulatság a fürdőben. A rendezőségnek bőséges programja van egész délutánra, hogy feledhetlenné tegye ezt a napot.

Fél 5-kor kezdődik a konfetticsata. A fürdő egész parkja lesz a csata színhelye. Az egyes csoportokról fényképek készülnek, melyeket 20 fillérért mindenki megvehet. A

fürdő százados fái alatt, a pompás parkban nagy vidámság lesz vasárnap délután.

Este 8 órakor kezdődik a tánc. Hatalmas rendezői gárda gondoskodik arról, hogy minden hölgynek meglegyen a kellő számú táncosa. A népszövetségi multságokon nem árulnak petrezselymet!

Ejféli után különvonat fogja hazaszállítani a multság egész társaságát.

Nusi autózott!

Nahát naccerü!

Nusi, sőt Diósi Nusi autózott. Nagyváradi utcáin autózott. Egy sárga autón robogott végig a boldog aszfalton!

Vége van a bajnak, bunak, vége van a nyomornak. Éljen! Éljen! Éljen! Megmenekültünk a szerb konfliktustól, eltűnt a szerajevói véres árnyék. Diósi Nusi itt volt, végig ment az utcákon, nézte a kirakatokat, sőt evett is Nagyváradon.

Nagy bennünk a hála. Megköszöntük ezt a nagy kitüntetést, amelyben különben boldogtalan városunk részesült.

Dobáljuk a levegőbe kalapjainkat és kurjantsunk nagyokat, ha megtelnek a hordók, vagy mint Pesten az Angolpark „Alpesi falujában“ a svábhegyi tiroliak.

Igy történt a nagy esemény:

Diósi Nusi a primadonnák primadonnája (naja! majd nem ő!) Kijött a szobájából. Engedte, hogy a barátnője becsukja a szobaajtót, aztán lejött a lépcsőn. De, hogy jött le! Azt látni kellett! Az egyik lába mindig egy fokkal lejjebb, a másik egy lépcső fokkal feljebb volt. Kifizette a szálloda számláját Képzelték az egészet, pézzzel, váltópénzzel fizette ki Istenem, Istenem!

Nahát! Mit teccik szólni. És beszélt. Az autó kis ajtaján keresztül. És leült. Még pedig úgy, hogy a térdei derékszögbe hajlottak. És mikor ült, már nem állott — hanem ült.

A gépkocsi robogott, az emberek szeme lobogott az örömtől. Robogott, lobogott. Lobogott robogott. Gott! Gott!

Ilyen szép napja sem volt sok még Várad városának. Mindenki örömkönyveket zokogott és — a szemfüles riporterekbe bele állott a meleg. Loholtak, nyelvvel loholtak az sárga automobil után, de jaj! utól érniök nem lehetett.

Pedig millen szép riport lett volna! Millen szép! Ötvenhárom hasáb a párbajokkal együtt. De nem érték utól a sárga autót és így csak azt a mérhetetlen boldogságot, szerencsét, anyagi és erkölcsi hasznot regisztráljuk, ami ránk zúdult. Mert az tagadhatatlan, hogy most már kinn vagyunk a vízből, vizekből.

Amilyen szerencsét hozott nekünk a nagy — iszonyu nagy Nusi.

Hurrá! Banzáj! Uhu!

—hi—hi—

A szerajevói merénylet.

Szerajevó, július 16.

A merénylet ügyében a vizsgálat még mindig folyamatban van és annak eredményéről és az újabb fordulatokról semmit sem lehet megtudni. Körülbelül nyolc-tíz nap múlva a vizsgálat véget ér és akkor hivatalos kommuniké fog megjelenni, a mely egész részletességgel nyilvánosságra hozza a vizsgálat eredményét.

FIREK

Tájékoztató.

Jul. 19. Kath. Népszövetség nyári multsága a Püspök-fürdőben.

* **Személyi hir.** Szekeres F. Ödön a jászóvári premontrei kanonokrend jószág-kormányzója pár napi tartózkodásra Nagyváradra érkezett.

* **Az orvosok gyűlése Belényesben.** A biharmegyei orvosszövetség augusztus 20-án tartja meg ez idei közgyűlését és pedig Belényesben. A közgyűlés alkalmából megtekintik a belényesi közkórház kertjében létesített 20 ágyas fekvő csarnokot. Másnap augusztus 21-én az orvosok kirándulnak Biharfüredre. A közgyűlés előkészítésén most fáradozik az elnökség.

* **Fráter Imre szabadságon.** Fráter Imre a biharmegyei közkórház igazgató-főorvosa július 26-tól szeptember 3-ig szabadságra megy.

* **Névmagyarosítás.** Dr Steiner Lajos nagyváradai ügyvéd vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel Elek-re változtatta.

* **Uj hid Magyarország és Szerbia között.** Talán titokban köszörülük is már nálunk a kardokat és Szerbiában töltik a bombákat, mivel senki sem tudja mit hoz a holnap. Egyszóval nagyon puskaporos a hangulat. Ugylátszik azonban ez a helyzet egyáltalán nem befolyásolja a szegedieket. Ők haladnak a maguk útján, nekik az a fődolog hogy Szerbiával erős gazdasági összeköttetést teremtsen Magyarország. Hogy most talán a legkevésbé alkalmas a helyzet, az mellékes, a fő a jövő, amikor már talán kultura lesz Szerbiában. Szeged városa ugyanis országos mozgalmat indított az iránt, hogy a Dunán Magyarország és Szerbia között Buziásnál egy összekötő vasuti hidat létesítsenek. Tegnap ebben az ügyben terjedelmes átiratot küldtek Biharvármegye alispánjához, amelyben részletesen kifejtik az új hid fontos gazdasági jelentőségét. A szegediek arra kéri Biharvármegyét, hogy csatlakozzék a mozgalomhoz és külön felterjesztésben kérte a kormányt a hid felépítésére.

* **A villamosmű kibővítése.** A nagyváradai városi villamos mű felügyelő bizottsága tegnapi ülésén a június havi jelentést tárgyalta és meglelégedéssel vette tudomásul, hogy a mérleg az előző év június havához képest 5000 korona emelkedést mutat. Ezután a villamos mű kibővítésére beérkezett pályázatokat tárgyalta a bizottság, azonban tekintettel arra, hogy a városnak a kibővítés létesítésére a kölcsön még nem áll rendelkezésére, nem lehetett a munkálattal vállalatba adni. A kérdést az őszre halasztotta el a bizottság, amikor esetleg abban a formában is jöhet létre megállapodás, hogy a villamos mű 10 éves lefizetésre fogja a szükséges gépeket venni, abban az esetben, ha a kölcsön nem lesz megszerezhető. Az igazgató bejelentette, hogy hat heti szabadságra megy és a bizottság kimondotta, hogy augusztus hóban — ha csak jelentősebb dolog elő nem adja magát — a felügyelő bizottság ülést nem fog tartani. Áramfogyasztási kérdéseket tárgyal még ezenkívül a bizottság.

* **Katholikus nemzetközi békekongresszus.** Augusztus 10—12. napjain Ruttén lüttichi püspök elnöklete alatt papok számára nemzetközi katolikus békekurszus lesz, amelyen kiváló publicisták és politikusok fognak a nemzetközi békeeszméről előadást tartani. Az előadók soraiba eddig nyolc nemzet képviselőit kérték fel. Magyarország részéről dr Giesswein Sándor prelátus, apátkanonok, országgyűlési képviselő és dr Kiss János prelátus, egyetemi tanár lesznek a kurzus előadói.

* **Kitiltott román röpirat.** A kereskedelmi miniszter a bukaresti Adeverul nyomdában nyomtatott és kiadott Popovici András által román nyelven irt „Ungurii, austriacil si noi“ (a magyarok, az osztrákok és mi) című sajtóterméktől a postai szállítás jogát a magyar szent korona országainak területére nézve megvonta.

* **Országos egyházzenei tanfolyam Szegeden.** Járosy Dezső az orsz. m. kir. zeneakadémia tanára székesegyházi karnagy július hó 30-ától augusztus 8-áig Szegeden a kir. katolikus tanítóképzőintézetben egyházzenei tanfolyamot rendez karnagyok, orgonisták, kántorok és esetleg papok részére, akik az egyházi zenében instruktív kiképzést óhajtanak. A jelentkezőket az egyházi zene egész terjedelméből 10 napon át három szaktanár látja el elméleti és gyakorlati utasítással. A tanfolyamnak intenzív gyakorlati eredményeit már maga az a körülmény igazolja, hogy a 10 nap alatt mintegy 90 órában képeztetnek ki a jelentkezők az egyházzenei tanfolyamnak hat tárgyából. A tanfolyam gyakorlati eredményeit a nagy közönség előtt is bemutatandó augusztus hó 8-án délelőtt a szeged-rókusai templomban ünnepélyes nagy misén énekelnek, melynek előadandó részei a kurzus gyakorlati anyagát képezik. Ugyanezen a napon délután a hallgatók egyházzenei hangversenyen működnek közre, mely alkalomból a tanfolyam vezetője több hangverseny orgona művet is ad elő. Az eddig rendezett 4 hasonló tanfolyam tanulságai már eleve is kilátásba helyezik, hogy a szegedi országos tanfolyam a legszébb eredménynyel kecsegtet. A tanfolyamon résztvevők a szegedi tanítóképzőintézetben nyernek teljes ellátást, melyért 40 koronát fizetnek. A tanfolyam végén a hallgatók bizonyítványt kapnak, mely állások betöltésénél jelentős ajánlólevél. A jelentkezéseket az összeg előzetes beküldése mellett a tanfolyam rendezőjének Járosy Dezsőnek (Temesvár, Szeminárium) címére kell irányítani, ki minden részlet kérdésben felvilágosítással szolgál.

* **Sándor Pál állapota.** Sándor Pál képviselő, a Közuti villamos vezérigazgatója, a kit a napokban hűvösvölgyi villája előtt éppen a Közuti villamos egyik kocsija ütött el, bordatörésével völgy-utcai lakásán maradt. minthogy a szállítás veszedelmes lenne. Herczel és Stern tanár kezelik s a beteg, noha erős fájdalmai vannak ma már jobban van s felgyógyulása két-három hét múlva remélhető.

* **Kuruzsló cigányasszony áldozata.** Lippay György debreceni jómódu polgár kellemetlen, de kevésbé veszedelmes nyavalyában szenvedett: fájt a foga. Járt fűhöz-fához valami hathatós háziszserért. Csak éppen orvoshoz nem akart menni, pedig tudvalévő, hogy fájós fognak egy orvosa van: a hideg vas. A sok jóakaró tanácsadója között volt Kolompár Julis cigányasszony is, aki arra beszélte rá, hogy bolondgombát tegyen a dohánya közé, azt pipálja, ez a füst elmulasztja biztosan a be

tegségét. Lippay napokig pöffkelte a bolond gombát, mely végre is elmehajt okozott. Az örület minden kezelés dacára oly erősen és rohamosan vette hatalmába a szerencsétlen embert, hogy tegnap éjjel *kiszendett*. Kuruzslójának persze nyoma veszett.

* **Királysértésért elítélt ügyvédjelölt.** Szegedről jelentik, hogy Korniczky Dezső ügyvédjelölt abból az alkalomból, hogy Károly Ferenc trónörökös a bécsi Stift kaszányában magyar beszédet intézett a debreceni magyar fiukból álló zászlóaljhoz, „Magyar szó Bécsben” címmel cikket írt a Magyar Köztársaságba. A cikkben az ügyesség királysértést látva a szegedi törvényszék Korniczkyt annak idején hat havi államfogházra és három évi hivatalvesztésre ítélte. A szegedi ítélőtábla szerdán tartott tárgyalásán Beesey Karoly védő meghallgatása után a büntetést három havi államfogházra és egy évi hivatalvesztésre szállította le. A védő az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be.

* **Fixirozzák a feleségem** Nagyváradon. Holnap, szombaton este olyan érdekes premiérnek leszünk tanúi, amelyről már napok óta beszél a város. Ezen a napon kerül a Vigadó-Mozgóban először színpadra a budapesti „Helios” filmvállalat rendezésében Karinthy Frigyes országszerte sokat emlegetett kinemaszkeccse a „Fixirozzák a feleségem”. Karinthy szkeccsének első előadása 1/2 6 órakor lesz, azután 1/2 8 és 1/2 10 kor ismétlik meg az előadást. A darab játsszási tartama több mint másfél órát vesz igénybe. Az első filmrész előtt Gellért Lajos a szkeccs főszereplője pierott kosztümében Somlyó Zoltánnak egy megindítóan szép prólogját fogja elmondani. Karinthy szkeccsében néhány igen szép zeneszám is van, ezek *Hetényi Heidelberg* Albert sikerült szerzeményei. Az előadás iránt megnyilvánuló nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos a jegyeket *elővételben* biztosítani a *Vigadó-Mozgó* pénztárnál (Fekete Sas Passage).

* **Eladó** Várház-utcán a Moskovits gyár mellett 717 □ öl házhely és kert. Töhermentes. Cim a kiadóban.

Ifj. Voszka Ferencz és Társa cipész mesterek
Szilágyi Dezső-utca 6. szám.
Mértékszerinti megrendelések a legpontosabban
Kath. Kór tagoknak előírt engedménnyel.

* **A legjobb akarattal kérem** győződjön meg a világhírű Rádium Bohémia Japan Roma hegedűn hangszereiről Gramofon lemez újdonságok Király, Fedák, Rózsa, Környei, Fráter nagyszerű felvételei. Saját készítményű modern cimbalnok, gramofon, hegedű és az összes hangszerek javítása olcsón. SIMON GYULA Rákóczi-ut 22. hangszerkészítő.

* **Kiadó lakások.** Szacsavay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank Rt.-nél.

* **Petőfi-utca végén** a Törköly-mérő-ut 114. sz. alatt két egyszobás lakrész május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál, Kossuth-utca 6.

* **Korona-kávéház.** A jókedvű és fesztelen mulatozásnak ma Nagyváradon egyetlen tanyája: a *Korona-kávéház*, ahol minden este Nagy Misa társasulata tart nívós előadást. A társulat starja *Kincses Vica*, a fiatal és csodaszép szubrett, akinek énekművészeténél csak táncvetésége nagyobb. A kitűnő Gyöngyi-pár továbbra is vonzerővel hat, Szende Manó és Lukács Teri táncduettje minden este osztatlan tapsviharban részesei.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban Hungaria cipőgyár Rt.

* **Női fehér vászon fél cipő** amerikai forma bőr sarokkal gombos, fűzős, kivágott, spangnis 5 korona, szarvasbőr női fél cipő, finom női bőr fél cipők mindegyikében 5 korona. Szandái 20-25 számig 2 korona, 26-28-ig 2 K 60, 29-34-ig 3 K 20, 35-43 4 K. Férfi chevrau amerikai cipő 10 K. Kalapok uri divat cikkek fehérneműk legolcsóbb beszerzési forrása FEKETE JENŐNÉL Szent János-utcán Kis Rippa-vezető újra lett. Telefon 13-79.

* **Kiadó lakások.** Szöllős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — *Ursi-tér* 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — *Hattyu-utca* 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár Rt.-nél, Kossuth-utca 6.

* **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Sziehta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

* **A legújabb párisi kalap-újdonságok** egyedül KOHN HELEN kalapüzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Atalakításokat modellek után vállal.

* **Aszódy Mihály** Trieszti Kávé, Tea behozatala Nagyvárad, Kossuth-utca Sas palota. Telefon 635. sz. Kakao ajánlat. A Banán kakao a gyermek világot meghódította a szülők öröme, ezen kakaótól a gyermekek hiznak, erősödnek, rendkívül táperezű. E kakaónak 1/4 kilója 1 korona, 1/2 kiló 50 fillér. Nagyváradon e yedüli főlerakat Kossuth-utcán és a Rákóczi-utí új kávéüzletben van. Hollandi kakao 1/4 kiló 1 korona, 1/2 kiló 50 fillér, 1 kiló 3-60 fill. Ajánlom Rákóczi-utí Cs. koládé Király fiók üzletemet a cukorka vásárló közönség figyelmébe. Kugler Garbeaud bonbonokkal felszerelve Egyidejűleg méltóztassék a zódi 8 félé zamtu pörkölt kávéit meghozatni, mely íz és zamatra utánozhatatlan. Mindkét üzletben motorúze utí kávépörköldé. Tea, rum, cognac, gyógy bor, likőrök, kotányi édes paprika, sajt, szalámi, lipói túró, méz, zsemek er-dei angró árban lesz számítva. Japan szervizek a Rákóczi-utí üzletem kirakatában látható.

**A legszebb
kézimunkák
Tátray cégnél**

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

* **Egy nagy raktárhelyiség** a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank Rt.-nél.

„The Roosevelt Shoe”
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag

Reichard Dezső
cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók

SPORT

Az UAC Nagyváradon.

Messze fevidékről egy fiatal, erős football csapat érkezik vasárnap hajnalban Nagyváradra, hogy itt a NAC csapatával a kerület bajnokságáért megküzdjön. Az Ungvári AC csapatának intezője a következő sürgönyt küldte tegnap Pásztor Bertalannak a NAC alelnökének: tizenkilencediki döntésre szombaton éjjel érkezünk Fejér UAC.

A kerület bajnoki küzdelmének utolsó legnevezetesebb eseménye tehát a legközelebbi vasárnap délután Nagyváradon a Rhédey kerti Sport-téren fog lezajlani. A kerület két alosztályának. Az ungvárinak és a nagyváradinak első helyezettei: az Ungvári AC és a Nagyvárad AC csapatai vivják meg egymás között a döntő mérkőzést a kerületi bajnokságért.

Az elmúlt bajnoki évadban a döntő mérkőzés Ungvárt folyt le, oda dirigálta a MLSz a NAC csapatát, most revansképen Nagyváradra jönnek az ungváriak.

Az elmúlt évben nem nehéz küzdelem árán jutott a NAC a győzelemhez. Sokkal könnyebb dolga volt Ungváron, mint akár a DTE, akár a DKSE csapatával szemben, most azonban a legkomolyabb és legnehezebb feladata lesz az UAC csapatával való mérkőzése. Az ungváriak csapata az elmúlt esztendő óta hatalmasat javult, tehetséges ifjú erők kerültek teamjába és ma ez a csapat fejlett passjátékával, erőteljességével meglepő eredményeket ért el.

Az ungvári csapat az alosztályi elsőséget végig veretlenül érte el, minden bajnoki küzdelmet megnyerte. Pedig az ungvári alosztályban is több respektábilis erejű football csapat van köztük pl. a Kisvárdai F. C. csapata, amely éppen az elmúlt vasárnap 3:1 arányban legyőzte a DTE-t. Ennek Norvált Pistával megerősített csapatát.

A NAC csapata tehát a bajnokságért folytatott küzdelmének legnehezebb pontjához érkezett most, mikor az UAC csapatával kell a kerületi bajnokságért megküzdenie. A NAC csapata bizonyára érezni fogja a vasárnapi feladatának fontosságát és a legteljesebb erejével és tudásával fog a harcba szállani s a nevezetes küzdelménél bizonyára az oldala mellett lesz és bátorítani fogja Nagyvárad egész közönsége.

NYILTÉR

A Donát-féle

kereskedelmi magántanfolyamon

Szeptember hó 1-én nyílik egy új

6 havi kurzus,

ugy fiuk, mint leányok részére a következő tantárgyakra:

Egyszerű, kettős és amerikai könyvvitel. Magyar és német levelezés. Ker. számtan. Ker. ismeretek. Váltó- és ker. jog-ismeret.

Gyors- és gépirás. Szépirás.

Az összes tantárgyakból csakis a gyakorlati életben szükséges anyag taníttatik.

A beiratások ma kezdődnek.

és tartanak július 31-ig.

Még 5-6 nyilvános iskolát (közép, vagy polgárit, vagy kereskedelmi) látogató fiu teljes ellátásba felvétetik. — Szigorú felügyelet! Ismétlés! Zongora és hegedű tanítás

Bővebb felvilágosítást nyújt a tanfolyam vezetője:

Donát M. Károly. Szabadság-utca 3

TÁVIRÁTOK

A trónörökös előléptetése.

Bécs, július 16.

(Saját tud.) Károly Ferenc Józsefet augusztus 17-én ezredessé léptetik elő és egy tüzérezred tulajdonosává nevezi ki a király.

A horvát bán Budapesten.

Budapest, jul. 16.

Báró Skerlec Iván horvát bán ma reggel Budapestre érkezett. Elsősorban a horvát miniszteriumba hajtatott, majd a képviselőházba ment, a hol felkereste gróf Tisza István miniszterelnököt és vele hosszabb ideig tanácskozott.

A jótévő tragédiája.

Szabadka, jul. 16.

Tóth József volt országgyűlési képviselő igen szép templomot építtetett birtokán. A pápa a Szent Gergely lovagrend méltóságával tüntette ki. S mikor a kitüntetés megérkezett, Tóth József már halott volt. A lugásban találták holtan. Szívszélhűdés ölte meg

Törökország készül.

Konstantinápoly, jul. 16.

(Saját tud.) A kormány 115 millió font rendkívüli hitel megszavazását sürgeti. Az összesen fegyvereket fognak vásárolni.

Fejbe vágott lelkész.

Jolsva, jul. 16.

Halutka János evangélikus lelkész feleségére Liptai János kántor hadnagy fia sértő megjegyzéseket tett. Mikor a lelkész emiatt kérdőre vonta a hadnagyot, az dühbe jött és kardjával fejbe vágta a férjet. A férj elájult. Az egész város felháborodott, s a hadnagy szigorú megbüntetését követelik.

Harrach gróf kitüntetése.

Bécs, július 16.

(Saját tud.) Harrach gróf rendkívül megleghangu királyi kéziratot kapott, amiért a szerajevói merénylet idején olyan önfeláldozó bátorsággal viselkedett.

Regénycsarnok.

Modern Bar Kochba.

— Regény. —

Írta: Cseres Andor. 40.

— Megálljon, Manó ur! — Nem tudom követni ugy gondolatban, papírt, írónt veszek elő és ugy, a fehéren feketével fogunk számolni.

— No jól van! tessék számolni és hogy ha Gründolf Emánuel nem fog jól mondani és jól, huzza ki, törölje.

Igy azután ketten hozzáfogtak a számolásához.

Gründolf Emánuel terve óriásivá fejlődött a papiroson, mert hogy evés közben jön meg az étvágy! — Ő neki is akkor születet még merészebb tervei, mikor látta, hogy az a tudós, eszes, komoly ember anyira erélyesen fog a számításához.

Káprázatos volt az eredmény, biztosra vették ketten, hogy Magyarországot be fogják hálózni a fióküzletekkel, de mert Fülöp macedoniai király akkor, mikor Sándor, a fia, akit a történelem Nagynak nevez, megfékezte a szilaj lovat, így szólott:

— Fiam, kiesiny neked Macedonia:

Nem cselekedtek másképpen ők sem, tervökben volt Bécs, Brünn, Prága, meg a többi város, ahol áruknak piacot teremtettek volna.

Megalakult tehát a nagy részvénytársaság!

A nagytőkések örvendve mentek bele a sokat ígérő vállalatba pénzeikkel és kaptak érte sokat ígérő részvényeket.

Egyik részvénytársaság tüzelte a másikat, sarkalta nagyobb és nagyobb, merészebb és merészebb vállalatokra.

Dr Brinza Salamon bankja szintén hozzálatott a parlagon heverő tőkék elemeléséhez és gyors működésbe hozásához, mert igaznak látszott az a közmondás, hogy Magyarországon az utszélen, meg a sárban rengeteg millió hever, ezt mindet fel kellett keresni és forgalomba hozni.

A főispán bankja legelsőbbben tőzdespekulációkba fogott, nyert, de okosan abba hagyta, hanem nagy osztalékot adott.

Dr Brinza a zeniten állott, nem volt tudósabb ember nála, Epicuros és Nietzsche magyar szólás szerint — takaráshoz fogtak.

Három fejbe szorult Bómlód város sorsa, mind a három fej azzal tépelődött, hogy miként alkosson nagyot és merészet — különböző utakon és vonalon.

A főispán egy nagy kulturintézményt vett tervbe, amely magába ölelte a közigazdaságot és közművelődést olyan nagy arány-

ban, amire csak maga az állam lett volna képes, még az is csak ugy, ha több milliót vesz költségvetésbe erre a célra és minden törekvő embert beszorít a keretbe, hogy ott fejtsse ki tevékenységét.

Bómlód város el volt bájolva a tervezet merész voltától.

A főispán gondoskodott arról, hogy még jobban elbájolja és legelsőbbben is kocsiversenyt rendeztetett, amikor a férfiak lovaik szépsége, a nők tolettjeik fénye által tündököltek.

Előbb azonban jött a farsang, a község valami újat várt és valóban kapott is, mert a szálloda nagytermében sátrak voltak felállítva, ahol szebbnél-szebb leányok és asszonyok, a társadalom előkelőinek nejei és leányai ragyogó szemmel, varázslatos mosolylyal, remegő kezekkel, kipirult arccal árulgatták a pezsgőt, a virágot, az e célra összehordott csecsebecsét. Hívó, hízogó szavakkal csalogatták a férfiakat, de legfőképpen a főispánt, akire mély tűzü szemek villogtak, égő ajkak mosolyogtak és ő mindenkinek eleget kívánt tenni.

Ivott pezsgőt, vett csecsebecsét, vásárolt virágot és fizetett bőkezűen amint hozzá illett, majd egy rófnával, kinek kora már túl volt a virágzáson, de nagy tekintélyben élt születése, társadalmi állása és jótékony-sága által, megnyitotta a bált, megkezdte a táncot lassu magyar zenéje mellett, hanem aztán mikor a formaságnak elég volt téve, szilajon roppta a csárdást, de nem a grófnéval, aki a frisset nem táncolta.

A táncnak szilaj zenéje pedig az volt, ami Biharmegyében kortesdal volt 1833-ban, szövege pedig így hangzott:

Kinyílt a tulipán
Tisza Lajos vicispán,
Az uristen éltese
Barátival szeresse.

A nagy szabadság harc után azonban a dal nem változott, csak a szöveg módosult ilyképen: Jaj de huncut a német!

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Buza októberre	— — —	12.93
Buza 1915. áprilisra	— — —	13.03
Rozs októberre	— — —	9.37
Zab októberre	— — —	7.74
Tengeri májusra	— — —	7.27
Tengeri júliusra	— — —	7.38
Tengeri 1915. május	— — —	7.06

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	746.—
Oszták hitelrészvény	—	582.50
4%-os koronajáradék	—	78.15
Oszt. magy. államv.	—	646.—
Jelzálogbank	—	381.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	444.—
Hazai bank	—	262.—
Magyar bank	—	453.50
Keresk. bank	—	3490.—
Rimamurányi	—	549.50
Salgótarjáni kőszén	—	639.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	932.—
Közuti vasut	—	546.—
Városi villamos	—	294.50
Adria	—	535.—

A szerkesztésért felelős:

Dr KRUGER ALADÁR.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban

Ha nincs meglegedve szabójával, mert drága vagy rossz szui szab vagy sem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT GY. és T. RSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák **24 óra alatt**. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Margittai járás főszolgabírójától.

ad 2002—1913

Pályázati hirdetmény

Biharvármegye margittai járásba fekvő papfalvai körjegyzőségben ujonnan rendszeresített segédjegyzői állásra pályázatot hirdetnek.

Fizetés évi 1000 korona, amely 1400 koronára lesz kiegészítve.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy a szükséges okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi augusztus hó 1-ig terjesszék be.

A választás határidejének kitűzése iránt később fogok rendelkezni.

Margitta, 1914. július hó 14-én.

Dr. Halász,
főszolgabíró.

Műszaki harisnyakötőde

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfinyabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejleéseket és javításokat, valamint azsur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőző mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Marknal szerzi be.

Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

Foglalkozik a bank és takarékpénztár összes ágazataival. A nyári idény alkalmából ajánlja

safe-deposit osztályát

melyben mindenki saját zárja alatt, úgy a nyári idény alatt, mint egész éven át értékpapirjait, ékszereit, okmányait és egyéb megőrzendő tárgyait

biztosan és olcsón

megőrizheti.

A safe-deposit osztály a bankosztálytól elkülönített helyiségben van, mely a legnagyobb biztonság mellett, a legkényelmesebb és legdiszkrétbb kezelést teszi lehetővé.

Bővebb felvilágosítást készséggel nyújtunk intézeti helyiségünkben Bémer-tér 4.

Nagyvárad város tanácsának árverési küldöttségétől.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága 231—11994/914. k. gy. sz. határozatával elrendelte két egyenként egy tantermet és tanítói lakást magában foglaló hegyi iskola felépítését.

A városi tanácstól nyert megbízás folytán ezen két és pedig a görögöldali-ut mentén fekvő Cseh Zsigmondtól vett 8729—7041., 8730—7041. és 8731—7043. hr. sz. telkén, továbbá a bihari-utról leágazó Hering-ut mentén fekvő 5674 és 5675. hr. sz. és Nagy Zsigmodtól vett telken építendő iskola építő munkálatainak vállalatba adása céljából folyó évi július hó 30. napján d. e. 10 órakor a városi bizottsági termében nyilvános árlejtést fog tartani.

A vállalatba adandó munkálatok a következők:

I. Föld, kömüves és elhelyező munka.

II. Műkő munka.

III. Ácsmunka.

IV. Vasmunka.

V. Cserepezőmunka.

VI. Bádógosmunka.

VII. Asztalosmunka.

VIII. Lakatosmunka.

IX. Mázolómunka.

X. Üvegesmunka.

XI. Kárpitosmunka.

XII. Különféle munka.

XIII. Tanteremberendezés.

XIV. Kutépítési munka.

Ajánlatot lehet tenni mind a két iskola vagy egy-egy iskola összes munkáira, vagy épületenként és munkanemenként külön-külön is.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 5 százaléka teendő le a városi házipénztárba.

A bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes érték-papirokban tehető le.

A bánatpénzt az ajánlatához csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz kitételét igazoló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolatai csatolandó az ajánlatához.

Az ajánlatok csak írásban alulírott küldöttségi elnök kezéhez 1914. év július hó 30 napjának délelőtti 10 órájáig adhatók be. Az ajánlatok a nyilvános árlejtésben fognak felbontatni. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékban megjelölendő a munkálat amelyre az ajánlat vonatkozik.

Ajánlat csakis az egységárak megjelölése mellett, ebből a célból a város ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket bocsájt a pályázók rendelkezésére vagyis az ajánlattevőknek maguknak kell azon egységárakat kitüntetett melyek mellett a munkálatok végrehajtását kötelezik.

A fenti vállalatra vonatkozó általános és részletes feltételek ártételekkel ki nem töltött költségvetések és tervek a városi mérnöki hivatalnál, a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a feltételek és költségvetések díjtalanul megszereshetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy jelen hirdetményt, az árlejtési feltételeket ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket és terveket ismeri és azokat magára kötelezőnek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok és magyar honos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Az ajánlattevőt tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés meg nem történik ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Ama pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon keresk. és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A városi közönsége fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott áron tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtést tartthasson.

Nagyvárad, 1914. július 11-én.

Komlóssy József,

tanácsnok mint küld. elnök.

Kevés pénzért sok mindent vásárolhat, és pedig:

női harisnyák, párja 30 fillértől, selyem harisnyáig
férfi zokni " 28 " " zokniig
gyermek harisnya kötött 20 fillértől. Női férfi fehérneműk zsebkendők, ridikülök pénzerszények, ernyők igen olcsó árért. Himzés valódi klóplli csipkék.

Férfi gallér darabja 10 fillér,

csak míg a készlet tart. Vidéki rendelések utánvétel, viszont eladóknak engedmény, meg nem felelőért a pénzt visszaadjuk.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Belépési felhívás

A Magyar Takarékszövetkezet
X. évtársulatába való belépésre.

A Magyar Bank kebelében működő „Magyar Takarékszövetkezet“

1914. év július hó 1-én megnyitotta

X. évtársulatát,

melyre az igazgatóság ez uton hívja fel Nagyvárad város és Biharvármegye közönségének figyelmét.

Az új évtársulatba való belépés 3 éven át hetenként fizetendő 20 filléres üzletrészek lejegyzésével történik, melyek tetszésszerű számban jegyezhetők.

Belépések a Magyar Bank r. t. (Szent László-tér Sas-palota) helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor eszközölhetők és egy heti befizetés után mindenki megkapja a nevére kiállított befizetési könyvecskét.

Vidéki befizetések portómentesen postatakarék pénztár útján eszközölhetők.

A szövetkezet célja tagjait apróbb betétek után való takarékosagra buzdítani, a tagok esetleges hiteligenyit a legjutányosabban kielégíteni és az igénybe vett hitel visszafizetésére könnyű módot nyújtani. A szövetkezeti tagok a teljesített befizetések 4/5 részét minden kezes nélkül bármikor előnyös kamattétel mellett kölcsön vehetik. A szövetkezeti tagok a befizetett tőkéjüket a reális üzleteredmény részesedéssel együtt (minden egy koronás üzletrész után K 11.) megkapják.

A beiratások alkalmával minden 20 filléres üzletrész után 5 fillér beiratási díj fizetendő. Késedelmes befizetéseknel pedig amennyiben a tagok a késedelmet idejében pótolják, késedelmi illetéket nem fizetnek.

A Magyar Takarékszövetkezet
igazgatósága.

Szőlőmoly ellen az egyedüli biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ

cémtkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsi-palota.)

JOHANN MARIA FARINA

GEGENÜBER DEM RUDOLFSPLATZ.

Ezen cég kiváló gyártmányai az egyedül valódi

kölniviz, kölniviz-szappan és puder

minden jobb drozueriában, illatszer és gyógytárban kapható.

Ügyeljünk a pontos címre

JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz.

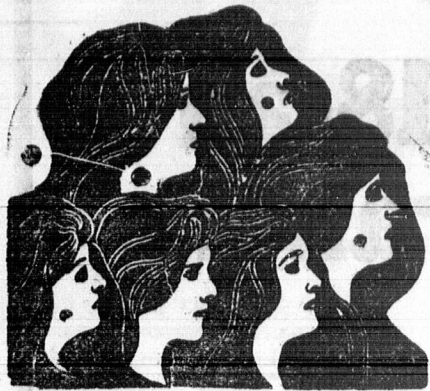
Minden hasonlónevű utánzatot utasítsunk vissza.

Főraktár Nagyváradon:

Farkas István drog. Rákóczi-ut

Darvas István Ujvárosi drog. (Sas pasage.)

Magyarországi képviselő: Holzer Emil Zoltán, Budapest, VIII.

Belépési felhívás

Filléres Tak.- és Segélyszövetkezet 12-ik évtársulatába.

A Leszámitoló és Jelzálogbank Rt. kebelében működő

FILLERES TAKARÉK ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET

1914 máj. 1-én új évtársulatot nyitott

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenkint kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki tetszése szerinti számban jeyezhet üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisebbszéri hetenkint ismétlődő betétek által a vagyongyűjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok betéteik arányában olcsó kamatláb mellett kölcsönöket kaphasson.

A beiratások a LESZÁMITOLÓ ÉS JELZÁLOG-BANK helyiségében (Bémer-tér, Lévy-palota) eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesíthetők.

A vidéki beiratkozók a heti befizetéseket a postatakarék-pénztár útján portómentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beiratási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1914. április hó.

**Filléres
Takarék és Segélyszövetkezet**

Ertesítjük t. feleinket, valamint a t. közönséget, hogy a

Bécsi biztosító társaság

biharmegyei főügynökségét átvettük és a biztosító irodát helyiségünkben (Rimanóczy-utca 6. sz.) rendeztük be, hol mindennemű biztosítás u. m.

tűz, jég, betörés, üvegtörés, szállítás és életbiztosítás

a legelőnyösebb feltételek mellett köthető.

Ugyancsak átvettük a

Providentia biztosító társaság

főügynökségét is, melynek minden ágazatát u. m.

baleset, automobil és géptörés elleni és szavatossági biztosításokat kultiválni fogjuk.

A t. érdeklődő feleknek minden felvilágosítással készséggel szolgálunk (Telefon: 840. szám.)

Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmi bank részvénytársaság.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

15720—1914 szám.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi Minister ur 7646/1914 számú rendelete alapján közhírré teszem, hogy a csapattestek (osztályok, intézetek) az utolsó fegyvergyakorlat alól, a véderőtörvény 48 §-a 1. pontja hetedik bekezdése alapján való felmentés kedvezményének tényleges szolgálattal álló egyének részére való megadásáról az elsőfoku kiegészítési hatóságokat csak az illető hadkötelesnek szabadságolása, illetőleg nemtényleges viszonyba való helyezése alkalmával fogják értesíteni.

Ha azonban tartalékos, vagy póttartalékos részesítették a véderőtörvény 48 §-a 1. pontja hetedik bekezdésének b. betűje alapján ebben a kedvezményben akkor az illető parancsnokságok az elsőfoku kiegészítési hatóságokat a kedvezmény megadásáról esetről esetre azonnal fogják értesíteni.

Bővebb felvilágosítás a katonai ügyosztályban (Városháza II. emelet 31. sz.) nyerhető.

Nagyvárad, 1914. július 3.

Eleméry Ferencz.
katonai tanácsnok.

Szent László (Püspök) Gyógyfürdő

Nyári gyógyhely Nagyvárad mellett

Európai hírű 41° C. meleg természetes hévíz.

Javalva van, az ízületek és izmok csuzos bántalmainál, idült és különösen savas ízületi loboknál, csonttörések és visszamaradt vastagodásoknál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek, vesekövek eseteiben, májbajoknál, végre női bajoknál. Állandó fürdő orvos. Különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák árai K 1.60-tól K 8-ig váltakoznak. Gyógyterem hirlapokkal, zongora, könyvtár és tekeasztal. Terraszok szép

Kényelmes vasuti összeköttetés.

kilátással. Sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő őserdőben és fenyvesben. Az erdőben jó tekepálya és lawn-tennis. Tükör- és kádfürdőkön kívül mórfürdők is vannak rendszeresítve. Modern uszoda uszás tanítással és homokkurával. Legszebb kiránduló hely. Elsőrendű zene. Kitűnő konyha. Villanyvilágítás. Telefon. Interurbán.

Dancs István.

Prospektust kívánatra küld a bérlőség.

Egész nyáron Kakuczi János hírneves erdélyi zenekara hangversenyez.

**Holnap szombaton, jul. 18-án
fél 6, fél 8 és fél 10 órakor**

lesz premiérje

**a VIGADÓ MOZGÓSZÍNHÁZ-ban
(FEKETE SAS PASSAGE)**

KARINTHY FRIGYES
szenzációs kinemaszkeccsének

**FIXIROZZÁK
A FELESÉGEM**

Keserves tréfa 6 képen szinpadon és vásznon.

Rendezői: a budapesti Helios filmvállalat a budapesti szereplőkkel.

**Siessen jegyet biztosítani a Vigadó Mozgó
elővételi pénztáránál (Fekete Sas passage)**